DE

PROBI

COGNOMINE

SERENISSIMO PRINCIPI AC DOMINO

DOMINO

WILHELMO ERNESTO,

DVCI SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE AC MONTIVM, ANGARIAE ET WESTPHALIAE,

RELIQVA

PATRIAE PATRI INDVLGENTISSIMO,

IN POSTERVM, SI ITA VIDEATVR, TRIBVENDO,

AD

ILLVSTRISSIMVM DOMINVM

DOMINVM

FRIDERICVM GOTTHILF MARSCHALLVM DICTVM GREIF,

SVPREMVM AVLAE SAXO-VINARIENSIS MARSCHALLVM ET CONSILIORVM PRINCIPEM

EPISTOLA

IO. MATTHIAE GESNERI.

VINARIAE, LITTERIS MVMBACHIANIS.



PAtere, ILLVSTRISSIME DOMINE, vt tibi narrem, quae non ignoras, & ad quae potius testimonii tui religionem auctoritatemque, quam attentionem & suffragium mihi expeto. Patere partem aliquam & specimen sermonum nostrorum a me foras eliminari, quod vt intra meam solius conscientiam diutius contineam, nescio quo instinctu prohibeor. Meministi, plus semel, cum de Serenissimo Principe inter nos ageretur, qui hanc, qua fruimur, ciuibus felicitatem praestat, praestiturus, sua si bona norint homines, longe etiam maiorem, mirum nobis videri, nondum prolatum a quoquam cognomen aliquod esse, quod praestantiam tanti muneris diuini indicet, nec tamen a quoquam, Saxonum certe, occupatum sit. Licet enim praestet meruisse cognomen, quam habere, licet etiam nullum fere cognomen sit in Saxonibus, quod quidem ad laudem & decus pertineat, quo non suo iure

 ornari

ornari etiam queat WILHELMUS ERNESTUS, princeps omni omnium laude dignissimus: videbatur tamen aequum esse, vt is, qui & diuturni imperii (quod vltra exempla & comparationem producat Deus!) felicitate, & suis in cives suos benefactis, quicunque bonis Principibus haberi potest, honorem meruit, illa quasi laurea cognominis viuus & videns fruatur: qua si nihil ipsi accedat, tamen hoc posteri nanciscantur commodi, vt vna & breui significatione & quis fuerit Serenissimus, quem nunc veneramur, Patriae Pater, & qualis fuerit, indicare possint. Vt autem in rebus aliis fieri non nunquam solet, vt casus plus valeat quam industria, & fortuna quaedam offerat, quae frustra quaesieris diligentia, ita hic etiam accidit. Offerebatur mihi auctumno superioris anni venalis nummus aureus memoriae saeculari anni CIↃ IↃC XXX cusus, decem ducatorum pondere, quo carebat adhuc numophylacium Serenissimi Principis Saxonicum. Eum ego nummum, cum literulis quibusdam meis Germanico versu exaratis, mittebam ad Serenissimum Principem, interrogandi causa, an liceret illum praestinare. Cumque nec liberalis ioci impatiens sit grauissimus alioquin Princeps, non modo ipsas literulas tanquam a numophylacio scriptas, filia ipsius, informaui, quod paullo ante in gratulatione natalicia iam

factum

factum a me non indignante ipſo fuerat; verum etiam cum literis dies eſſet adſcribendus, & is decimus Nouembris eſſet, qui Martino noſtro Luthero ſacer, in faſtis antiquioribus nomen PROBI habet, Ravennatis Epiſcopi & martyris, ſcripſi datas a me literas, eo die, qui & Sereniſſimi Principis, & Lutheri, quem nummus reſpicit, nomen habeat. * Ea res in memoriam & tibi reuocabat, ILLVSTRISSIME DOMINE, & mihi illum priorem ſermonem noſtrum, fecitque vt ab eo tempore ſubinde cogitauerim, eſſetne forte nomen illud eiusmodi, quo & honor quantus quidem a pietate viribus deſtituta proficiſci poteſt, haberi Optimo Principi, & ita vt modo dicebam poſteris poſſet conſuli. Obſeruare igitur aliud agens & legens, quod adhuc non feceram, coepi, quomodo vſi eſſent veteres illa voce, & quibus proprie rebus illam applicuiſſent, vt deinde facilius conſtitui poſſet, PROBVMne vocare Sereniſsimum WILHELMVM ERNESTVM, & illo quaſi cognomine ipſum afficere, par eſſet. Eam porro diſputationem apud te inſtituere, ILLVSTRISSIME DOMINE, & te quaſi arbitro de vſu vocis Latinae diſceptare, nihil dubitaui, non tantum quod de cognomine illi principi tribuendo ageretur, cuius tu gloriam & commoditatem tuis anteuertere ſoles omni-

* Da dein und Luthers Nahm' in dem Kalender ſteht.

bus; ſed quod nec verborum curam infra faſtigium tuum habes, & quidquid videatur aliis, qui Grammatici & Critici nomen ſufficere ad contemtum putant, cum Socrate ſentis, cui ſapientiae laudem ſummo conſenſu tota tribuit, a bis mille inde annis, antiquitas. Is autem ita rationem ſolebat ſubducere, (a) *Qualis cuiusque animi affectus eſt, talem eſſe hominem, qualis autem ipſe homo eſſet, talem eius eſſe orationem, orationi autem facta ſimilia, factis vitam.* Quae cum ita ſint, cumque nihil aliud ſit oratio, quam ipſe foras prodiens animus; vel inter maximas ingenui hominis curas hanc referendam arbitraris, vt commode loquamur, ſapienterque tibi videntur coniuncta ab Homero (b) quae male a quibusdam disiunguntur, verborum cura & perfectio operum. Porro de toto laudandi genere ita exiſtimas, vt eius, qui naſum ſtili apud Gallos felicisſime exercuit, (c) ſententiam vnice probes, quam videbo an Latino verſu dicere posſim, *Nil pulchrum niſi quod verum eſt, nec amabile quidquam:* eosque vel contemnas vel miſerere, ſi qui etiam in te laudando aliter verſentur. Haec igitur omnia facile animum meum impulere, vt cum te potisſimum

(a) apud Cic. Tuſ. 5, 16.

(b) Ιλ. ι. Μύθων τε ῥητῆρ᾽ ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.

(c) Boileau Ep. 9, 43. Rien n'eſt beau que le vray, le vray ſeul eſt aimable.

mum inſtituerim alloqui, tum nihil verear, etiam diſputationi de nomine, quam, quod ſcholam & libros veteres oleat, indignam tua perſona non nulli forte iudicent, arbitrum te & iudicem adhibere. Quid igitur PROBI appellatione intelligatur, age breviter videamus. Hic non commorabimur in origine nominis indaganda, quod primigenium arbitror equidem, & fontem potius aliorum, quam vt ipſum aliunde ductum videatur; meras autem nugas, quae Feſtus habet, cum, *probi*, inquit, *quaſi probibi, qui ſe a delinquendo probibent:* quem nihil iuuat, quod ex Lucretio (d) adfertur, *Nam ſiue eſt aliquid quod probeat, officiatque.* Vt enim nihil aliud, modus certe ſyllabae, & Pedia lex, aperte nimis repugnant. Magis refert ſignificationem nominis ex vſu bonorum auctorum exquirere & declarare, vt conſtitui deinde poſſit, dignumne illud tanti Principis virtutibus aliquo modo indicandis videatur. PROBVM igitur illud video dici ab Romanis, quod poſt examen & explorationem bonum, & illud eſſe apparet, pro quo venditatur. Ipſum autem examen etiam *probationem* vocari, & vtramque vocem coniugatam PROBI eſſe, eiusdemque generis, apertum eſt. Itaque ſedem & locum proprie & forte primum habet in metallis nobilioribus, quibus tan-

(d) I, 976.

tanquam pretio eminenti vtuntur gentes, quoties illud suae naturae esse, & minime adulteratum, indicare volumus. Ita in stipulationis formula apud Plautum, (e) *Ducentos nummos aureos, Philippos* PROBOS, *Dabin'?* Et in cautione, quam in auditorio Papiniani Praefecti Praet. lectam refert Paullus ICtus, (f) *L. Titius scripsi me accepisse — quindecim* PROBA, &c. Et in simili epistola, (g) *Remanserunt apud me quinquaginta — quos tibi reddere debeo idibus Maiis* PROBOS. Neque in privatorum modo negotiis ita cavere sibi solebant, verum in foederum quoque publicorum tabulis. Verbi causa, in foedere cum Antiocho, apud Liuium (h), *Argenti* PROBI *XII millia Attica talenta dato.* Quae vis huius verbi fuerit idem Liuius (i) praeclare docet. *Carthaginienses eo anno argentum in stipendium impositum primum Romam aduexerunt, id quia* PROBVM *non esse, quaestores renunciauerant,* EXPERIENTIBVSQVE *pars quarta* DECOCTA *erat, pecunia Romae mutuo sumta* INTERTRIMENTVM *argenti suppleuerunt.* Ex his igitur satis superque apparet, credo, quid sit apud Plautum, (k) PROBVM *& numeratum vt accipiat face,* & recte Salmasium (l) *asperum &* PROBVM Senecae (m) numum interpretari ex Polluce (n) *δόκιμον καὶ ἐπίσημον.* Breviter PROBI nummi

(e) Bacch. 4, 8, 41. (f) l. 40. de rebus creditis. (g) l. 24. de pecu. constit. (h) Liv. 38, 38. extr. (i) Liv. 32, 2, pr. (k) Pers. 4, 3, 57. (l) Salm. ad Lampridii Alex. Seu. c. 33. extr. p. 942. (m) Sen. ep. 19. extr. (n) Poll. 3, 10, § 86.

nummi ſunt *probati*, vt apud Plautum, (o) PROBATI *hic argenti ſunt ſexaginta minae.* Sed, vt fieri ſolet, ad alia etiam pluſcula tranſlata eſt PROBI appellatio, quorum experimento vel indiciis certis cognita bonitas indicatur. Ita apud Plautum, quem ſaepiuſcule laudare tanto minus piget, quod is germanum ſermonis Romani penu, & maxime idoneus vocum arbiter ſuo merito habetur, (p) PROBA *merx facile emtorem reperit, tam etſi in abſtruſo ſita eſt.* Et apud Ciceronem, (q) vt aliquis ex ſententia nauiget, PROBVM ante omnia *nauigium, tum gubernator bonus & tranquillitas* requiruntur. PROBVM, quod decumanorum fluctuum ſuſtinere experimenta poſſit. Nec ab hoc intellectu receditur, cum PROBI *coloris matrices* in gallinaceo genere legi vult Columella (r) meus, h. e. quem cum foecunditate coniunctum experientia docuit, ſicut PROBVS *ager* eidem (s) ille eſt, qui ſpem agricolae periculum facientis non feſellit. Ab rure & agris tranſeamus ad politiora humanae artis opera, & quid PROBVM in his appelletur, videamus. In oratione omni PROBAE *res* vt ſint & *lecta oratio*, Romanus Orator (t) idemque rhetor praeſtantiſſimus poſtulat, quod aliquis de ſchola ſuperioris aeui, & *materiale* bonum eſſe debere diceret, & *for-*

B *male ;*

(o) Perſ. 4, 6, 1. (p) Poen. 1, 2, 120. (q) Cic. Acad. 4, 31, med. (r) Colum. 8, 2, 8. (s) Colum. de arb. 3, 6. (t) Cic. Orat. c. 51. pr.



male; & quidem non bona tantum iudicio ipsius Oratoris, sed talia, quae auditorum auribus & animis probari queant, *Nam talis fercula coenae Malim conuiuis quam placuisse coquis. Iam in poematibus & picturis euenit,* Tullio (u) dicente, *in aliisque compluribus, vt delectentur imperiti, laudentque ea, quae laudanda non sunt, ob eam credo causam, quod insit in his aliquid* PROBI, *quod capiat ignaros, qui iidem quid in vna quaque re vitii sit, nequeant iudicare.* PROBVM igitur illud est, quod natiua illa sua & genuina bonitate ita se oculis & animis hominum ingerit, vt inter ipsa etiam vitia, quibus circumdatur, eluceat, eaque resilientibus a se quasi radiis ab oculis eorum, qui non nimis acres sunt, occultet. His veluti gradibus sublata vox etiam ad mores tandem hominum refertur, & primo quidem generatim PROBOS dictos esse video, in quibus τὸ καλὸν illud deprehenderetur, natiua illa pulchritudo, quam non possunt non laudare & probare etiam dissimiles. Hinc enim *probitas* dicta est, quam accusatorie magis quam vere algere dixit Satiricus, (x) etiam cum laudatur, & de qua haud paullo verius est Ciceronis (y) praeconium, *Quod si tanta vis* PROBITATIS *est, vt eam vel in iis quos nunquam vidimus, vel, quod maius est, in hoste etiam diligamus: quid*

(u) de Offic. 3, 3. extr. (x) Iuuen. Sat. 1, 74. (y) de amic. c. 9, pr.

quid mirum, si animi hominum moueantur; cum eorum, quibuscum vsu coniuncti esse possunt, VIRTVTEM *&* BONITATEM PERSPICERE *videantur.* Quare cum summa felicitatis saeculari carmine expetenda esse, PROBOS *mores docili iuuentae* a Dis dari optat Horatius (z). Mores autem oratoris, quibus ille commendari debet auditoribus, (quae quidem praeceptio, quod obiter dicendum est, pessimo exemplo hodie fere omittitur, friuola de causa, in libellis oratoriis) mores igitur oratoris ita describit Orator maximus, (a) vt primo loco illud nomen ponat, cui deinde interpretando alia assumit, *Vt quasi mores oratoris effingat oratio, --- vt* PROBI, *vt bene morati, vt boni viri esse videamur:* quorsum etiam illud pertinet, (b) quod *in ipso loco aliquid* PROBI *ingenii* vult *elucere.* Cum igitur *mores* oratoris PROBI esse debent, hoc est orator ipse; tum oratio, quae imago animi est, quin, quod ante iam commemorabam, foras prodiens animus, PROBA dicitur, quae *vt* illud PROBI *hominis* refert & exprimit. Quare *poëta peccat*, Tullio, (c) quin ratione ipsa auctore, *cum probam orationem affingit improbo.* Et cum animi notae quaedam in vultu quoque hominum sint impressae, quae res in disciplinae etiam quandam viam formamque ab aliquibus redacta

 est,

(z) versu 45. (a) Cic. de orat. 2, 43. extr. (b) Cic. de off. 1, 29.
(c) Orat. c. 22. post med. (d) 7, 12. s. 10.



eſt, hinc intelligitur, quid ſibi voluerit Plinius (d) cum *os* PROBVM Pompeii laudat & iterum (e) eidem *os* PROBVM *ac venerandum per cunctas gentes tribuit.* Atque in his quidem omnibus non vnam aliquam virtutem i. e. eius partem ſignificat, ſiquidem vna proprie eſt, in multos quaſi ramos ex vna ſimplicique ſtirpe diſtributa; ſed totam, quanta quanta eſt, ambitu ſuo complectitur, quatenus ea examen ſuſtinet, & certis notis ſincera & germana eſſe probatur. Sunt tamen etiam loca veterum, vbi magis ad partem aliquam ſ. ſpeciem virtutis referri videtur, quod de *frugi*, *pudoris* item appellatione conſtat. In quo tamen illud diſcrimen ineſt, quod in his a peculiari quadam laude parſimoniae & verecundiae ad genus ipſum tranſitus factus eſt; in PROBI nomine generalis honeſtas ad partem quandam decoris eſt translata. Nimirum pro caſto non nunquam poni PROBVM volunt, vt cum PROBVM vocat Cicero (f) *adoleſcentem* in C. Marii exercitu, qui interfecto tribuno vim pudicitiae ipſius inferenti *facere periculoſe, quam perpeti turpiter maluit.* Ita verecundum & modeſtum notat in illo Horatii (g) PROBVS *quis Nobiscum vivit; multum demiſſus homo ille eſt.* Quemadmodum enim magno animo, & honeſtae libertati, faſtus in vicinia adiacet atque

(e) 37, 2. ſ. 6. (f) pro Milo. c. 4. pr. vbi plura in hanc rem congeſſit Abram. (g) Horat. Ser. 1, 3, 56.

atque improbitas, pudori in primis aduerſaria: ſic modeſtiam & verecundiam PROBI hominis facile eſt calumniari humilitatem & nimiam animi demiſſionem. Ita ſimplicitatem quandam honeſtam notat in illo Ciceronis (h) *Hoc ne homines quidem* PROBI, i. e. aperti alioquin & ſimplices, ſed iidem prudentes & beneuoli *faciunt, vt amicis impendentes calamitates ſignificent, quas illi effugere nullo modo poſſint*, quod hoc nimirum non tam monentis videatur eſſe, quam moerore, qui nihil profit, amicum afficientis. Satis credo apparet, ILLVSTRISSIME DOMINE, quae vis fuerit apud veteres nominis, de quo quaerere lubuit; ſupereſt, vt, virone principe dignum putauerint? videamus. Hic non barbati illi in conſilium adhibendi ſunt, qui non indignum putarunt ſummo in rep. viro *Bubulcum* dici, aut *Scropham* adeo: quos eosdem ſi PROBI cognomen in Aemilia, Falconia, Valeria familiis amaſſe dicam, non multum profecero. Verum excitemus ex illa Roma teſtes, quae iam in faſtigio elegantiarum & politiſſimi cuiusdam faſtidii ſtabat, quaeque faſtu potius adſcitorum cognominum peccabat, quam humilitate. De Aurelio Valerio Probo, cui iam tum orbis terrarum deſtinaretur imperium, magno poſtea & praeclaro principe, qualem (ſi Vopiſco (i) fides eſt) *hiſtoria* Romana *non nouit*,

 Vale-

(h) de Diuin. 2, 25. (i) Vop. in Probo, c. 3. extr.

Valerianus imperator ipſe *ſui nominis virum cum* dicit (k) magnifice a ſe laudatum putat, cuius etiam haec de ipſo verba erant, (l) *Si Probum cogitas*, *adoleſcentem vere* PROBVM. *Nunquam enim aliud mihi, quum eum cogito, nomen occurrit. Quod niſi nomen haberet,* POTVIT HABERI COGNOMEN. Hoc praeiudicium ſecuti videntur paullo poſt milites. *Cum* (m) *enim Aureliano ſucceſſor quaereretur ab exercitu*, *& tribuni manipulatim alloquerentur milites, dicentes, requirendum eſſe Principem aliquem fortem, ſanctum, verecundum, clementem,* PROBVM (quo quidem nomine complecti videntur voluiſſe, quae praecedunt reliqua) *idque per multos circulos, vt fieri aſſolet, diceretur, quaſi diuino nutu vndique ab omnibus acclamatum eſt*, (qui ſcilicet omen PROBI nominis ſequerentur) PROBE AVGVSTE DI TE SERVENT. Neque aliud ſpectarunt, qui inſcriptionem ſepulcro ipſius fecere, (n) HIC PROBVS IMPERATOR ET VERE PROBVS SITVS EST. Dignum Principe magno cognomen eſſe, nemo forte qui iſta legerit, dubitandum putabit. Neque vero, cui illud praeter caeteros tribuendum ſit, magnam quaeſtionem habere poteſt apud eos quidem, qui Sereniſſimum WILHELMVM ERNESTVM, patriae noſtrae Patrem

(k) in Epiſtola quam Vopiſcus ſeruauit l. c. c. 4. pr. (l) in alia epiſt. ibid. (m) Vopiſcus, c. 10. (n) Id. c. 21.

trem norint. Quemadmodum enim, cum verſiculi (o) quidam ab Aeſchylo facti de Amphiarao in theatro Athenienſium recitarentur, quorum ea erat ſententia, *non velle illum videri optimum, ſed eſſe, ex profundis mentis illius ſulcis praeclara germinare conſilia;* conueſtim omnes qui ad erant oculis in Ariſtidem coniectis, illum ipſum hoc praeconio mactarunt: ita ſi quis hanc de Probi appellatione diſputatiunculam cognoſceret, cui Sereniſſimi WILHELMI ERNESTI virtutem paullo intueri propius, & perſpicere aliquo modo licuerit, ille ante etiam, quam nomen hoc aeternitati debitum hic videret, ipſo ſibi ſubiiciente animo, in eam ſententiam venturus videtur, illum vnum digniſſimum eſſe, cui PROBI nomen cum ab his, qui cum ipſo viuunt, tum multo magis ab omni poſteritate tribuatur, atque adeo quidem, vt velut Tullio ſaepe *magnum* ſimpliciter dicente, nemo ad fuit, quin Pompeium cogitaret, ita ſi quis PROBVM laudet, non

(o) Plut. Apopht. p. 186 Crus. Αἰσχύλου δὲ ποιήσαντος εἰς Ἀμφιάραον
'Οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει,
Βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος,
Ἀφ' ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα, καὶ λεγομένων τούτων,
πάντες εἰς Ἀριστείδην ἀπέβλεψαν. Repetit in vita Ariſtidis, p. 320. vbi addit, ὡς ἐκείνῳ μάλιστα τῆς ἀρετῆς ταύτης προσηκούσης. Non nego, mihi in mentem veniſſe, Vinariae ſi quis recitet Aeſchyli verſus, vix futurum quemquam, qui non ad te, ILLVSTRISSIME DOMINE, eos apud animum ſuum referat.

non magis Sereniſſimus WILHELMVS ERNESTVS, Saxoniae Dux, quam ſi hoc ipſo ſuo nomine vocatus eſſet, intelligatur. Neque dubito, quin pluribus vſu venturum ſit, quod mihi in hac ipſa ſcriptiuncula accidiſſe, vere confirmare poſſum. Obuerſabatur, quoties de intellectu nominis huius aliquid in chartam coniiciebam, auguſta Serenisſimi Principis imago, non corporis ea tantum, & PROBVM illud os quod Pompeio tribuiſſe Plinium vidimus, ſed ſimulacrum animi ipſius, quod per praeclaros non ſermones modo, verum etiam actiones ad omne aeuum memorandas, per longam, vt ſunt mortalia, annorum ſeriem prodiit, in quo ſpectare nobis licet, ſincerum illum & probum, purisſimi auri inſtar, Saxonici ſanguinis ſplendorem, pietatem illam aduerſus ſummum numen nihil fucatum habentem, nihil adulteratum aut ſubdolum; illam aduerſus ciues ſuos beneuolentiam, conſtantiam illam in aduerſis, in ſecundis moderationem, par in vtraque fortuna faſtigium; eaque ſingula experimentis probata plurimis: tum ſi ad anguſtiores etiam illos intellectus deſcendere lubeat, caſtitatem admirabilem, cuius nunc in viridi & valentula ſenectute fructum percipit vberrimum; porro generoſam illam ſimplicitatem, & pompae omnis immoderatae in verbis & factis contemtricem, qua quidem luxuria potius quam magnificentia, vel maxime,

quam

quam infirmi ſint, produnt viri principes, infirmos certe ſe reddunt, nedum veram ſibi magnitudinem concilient; illam denique abhorrentem a ſimulatione comitatem, quae ipſa etiam cauſa eſt, vt non ita promiſcuos amet, ac videntur quidam optare, hominum congreſſus. Non profecto, quo meditandum demum illi ſit, cum Terentiano illo Demea, vt videatur eſſe affabilis, ac difficile ſit ipſi blande aliquid dicere. Potius enim dixeris in optimum Principem illud alterum Terentianum, *At tu ecaſtor morem antiquum atque ingenium obtines, Vt vnus omnium homo te viuat nunquam quisquam blandior.* Idque norunt, quibus vel ſemel contigit ſerenum illum Sereniſſimi Principis vultum coram venerari, & alloquio frui, quo nihil poteſt eſſe mitius. Verum, vti modo ſignificabam, illam ſimulandi artem dicam an neceſſitatem? qua in tempore nemo ipſo vtitur ſapientius, ita vel refugit PROBVS noſter, vel prudenter diſpenſat, vt malit cum paucioribus agere, quam ea praeter rem adhibita probitati ſuae vim aliquam inferre. Verum plus forte quam par eſt, vmbraticus homo de his rebus diſputo, de quibus non niſi tui ſimiles, ILLVSTRISSIME DOMINE, loqui par eſt. Et ipſe profecto tum ab his, quae modo dixi, tum vniuerſo genere laudandi Principis abſtinuiſſem, cui maiorem deberi reuerentiam noui,



quam vt imperitorum hominum laudibus gloriae ipsius, quantum quidem in iis situm est, officiatur: nisi & tua, ILLVSTRISSIME DOMINE, commendatione, & ipsius Serenissimi Principis voluntate, in eum locum productus essem, vbi ne tacere quidem semper sine impietate possum: & nisi videter mihi ex tua, qua nihil in vita maioris facio, consuetudine hoc assecutus, vt homines non plane me a disputatione eiusmodi remouendum putent, quo iure putent, ipsi viderint: nisi denique plerorumque omnium, quae de WILHELMO ERNESTO PROBO dicta a me sunt, auctorem te ipsum haberem. Itaque & haec in plurium manus venire patior, & illud porro profiteor, me dum vita suppetet, neque venerationem Optimi Principis, neque studium ipsius, quantum per ingenii nostri angustias licet, laudandi, & tam sancti nominis ad posteros prodendi, depositurum. Qua quidem re neque tibi, ILLVSTRISSIME DOMINE, quidquam gratius a me fieri posse, exploratum mihi est, qui tanto tibi magis vnum quemque complectendum ornandumque putes, quo illum senseris Deo, eiusque inter mortales personam gerentibus, praeter caeteros autem WILHELMO ERNESTO PROBO fideliores. Adeo te tui in aliis mores delectant, qui vt quam diutissime, te saluo, patriae vniuersae emolumento, Serenissimo autem illius

illius Patri gloriae & voluptati sint, ex animi mei sententia & votis omnibus precor.

Vin. a. d. VIII. Maii, A. R. G. CIↃ IↃCC XXVIII.

*** *** ***

Cum renunciaret typographus, fore vt pagella vacet, non abs re futurum putani, si adiicerem literulas illas, quas occasionem huic scriptiunculae dedisse, paullo ante dicebam, quarum leuitatem non excuso, cum lusum esse, iam fassus sim.

MEin *Vater*, *Fürst und Herr*, sieh deine Tochter an,
Die deiner Gnade sich ganz neulich rühmen kan,
Dass ihren Waerter Du so gnaediglich beschencket,
Daran er Lebenslang mit tieffsten Danck gedencket:
Sie untersteht sich auch, *mein Vater*, zürne nicht,
Zu ihrem Fürsten-Schmuck um etwas anzuflehen.
Ein Stück vom Iubel-Iahr, das naechstens neu anbricht
Wird, wenn zu solcher Zeit sie sich wird lassen sehen,

Auch Dir, *Durchlauchtigster*, zu einer Zierde seyn,
Ich weiss Du willigst gern in meine Bitte ein.
Der Himmel wolle Dich auch allezeit erhoeren,
Und, was dein Fürsten-Hertz sich wünschet, stets gewehren.

Dein

Da dein und Luthers Nahm' in dem Kalender steht.

unterthaenigst Kind und Magd